

1979

Washington neemt strafmaatregelen nadat de ambassade in Teheran is bestormd en personeel is gegijzeld

2006

De Veiligheidsraad van de VN kondigt sancties af, die in de jaren erop geregeld worden aangescherpt

Kansen in Iran: kassen bouwen

Als het aan Nederlandse ondernemers ligt, leidt het atoomakkoord tot een 'handelsrenaissance' met Iran

Bert van Dijk
Amsterdam

Zo vaak komt het niet meer voor dat een markt van bijna 80 miljoen voornamelijk jonge hoogopgeleide mensen zijn deuren open voor internationale handel. Toch is dat de uitkomst van het dinsdag gesloten atoomakkoord tussen Iran en zes wereldmachten. Als alle partijen zich houden aan de afgesproken clausules tenminste. Doen ze dat, dan verdwijnen de komende jaren de sancties in Iran die nu nog de economie verstikken.

Iran is niet altijd gesloten geweest voor internationale handel. Voor de culturele revolutie waren Nederlandse bedrijven op grote schaal actief in Iran. Maar na het afzetten van de sjah in 1979 en de daaropvolgende ingestelde sancties door de Verenigde Staten ontvluchtte het buitenlandse bedrijfsleven het land en is de internationale handel met Iran gemarginaliseerd.

'Veel bedrijven hebben de afgelopen jaren op stand-by gestaan', zegt Mohammad Mashhadi, oprichter en directeur van het in Nederland gevestigde East-West Trade, dat zich inzet voor handelsbevordering met Iran. 'Ook al vielen veel sectoren niet onder de sancties, bedrijven durfden toch niet echt de stap te maken. Deels ook omdat ze, als ze bijvoorbeeld een Amerikaans dochterbedrijf hebben, bang zijn dat de VS dan geen zaken meer met ze zou willen doen.'

Nu er een atoomakkoord is gesloten verandert de situatie, denkt Mashhadi. 'Nu is het moment om de contacten weer aan te halen', zegt hij.

Mashhadi organiseerde in mei van dit jaar al een kleine landbouwbedrijvenmissie naar Iran en is van plan begin volgend jaar een bredere missie te organiseren. Een van de bedrijven die in mei meegingen naar Iran was kassenbouwer Van der Hoeven Horticultural met een jaaromzet

'We hebben gesproken met de staatssecretaris en ze willen duizenden hectares kassen gaan bouwen. Dat is enorm'

Deal Inhoud

→ **Iran** verplicht zich om zijn kernprogramma grotendeels af te bouwen: geen gebruik van verrijkt uranium meer en geen centrifuges om materiaal voor een bom te maken.

→ **Daarnaast** staat Iran inspecties toe, geleid door het Internationaal Atoomenergie Agentschap (IAEA). Zo moet voorkomen worden dat het land toch stiekem een kernwapen ontwikkelt.

→ **In ruil daarvoor** wordt een flink deel van de economische sancties tegen Iran geschrapt. Zo krijgt het land weer toegang tot de internationale oliemarkt.

→ **De meeste** voorzieningen uit het akkoord hebben een looptijd van tien jaar, sommige gelden voor vijftientig jaar.

→ **Het akkoord** moet nog wel goedgekeurd worden in de Verenigde Staten, in Iran én door de VN Veiligheidsraad. (Zie ook kader op de rechterpagina.)

van ongeveer €45 mln. 'Daar heb ik geen spijt van gehad', zegt verkoopmanager Pascal den Heijer. 'Iran is een land met mogelijkheden. Ik ben blij dat we daar al ons eitje hebben kunnen leggen en onze bedrijfsgegevens hebben achtergelaten.'

Iran heeft volgens Den Heijer grootse plannen om de komende vijf jaar het aantal groentekassen flink uit te breiden en meer voedsel zelf te verbouwen. 'We hebben gesproken met de staatssecretaris van landbouw en ze willen duizenden hectares kassen gaan bouwen de komende jaren. Dat is enorm. Ter vergelijking: wij zijn in Australië de grootste kassenbouwer en bouwen daar 30 hectare per jaar. We zijn nu heel druk op zoek naar een goede agent in Iran.'

Ook grote multinationals kijken verlekerd naar de opengaande Iraanse markt. Met name in de energiesector. Iran heeft de op een na grootste gasreserves ter wereld en is nummer zeven op oliegebied. Experts verwachten dat Iran de technische kennis nodig zal hebben om de verouderde olie- en gasinfrastructuur te ontwikkelen.

Dat biedt kansen voor de toeleveranciers van de olie-industrie en oliebedrijven als Shell. Dat bedrijf laat in reactie weten 'geïnteresseerd' te zijn in de ontwikkeling van het energiepotentieel in Iran. Shell zegt in contact te treden met de 'relevante overheden' om de directe impact en die voor de lange termijn van het akkoord op het sanctieregime te begrijpen.

Het Brits-Nederlandse olie- en gasbedrijf heeft nog een schuld van ongeveer \$2 mrd aan de Iraanse oliemaatschappij Nioc. 'We zijn tot nu toe niet in staat geweest en zijn dat ook nu niet, om het te betalen bedrag te voldoen, als gevolg van sancties', aldus Shell. Het bedrijf is met de Iraanse autoriteiten in gesprek om over de uitstaande schuld te praten en over potentiële samenwerking, mochten de sancties worden opgeheven.

Behalve landbouw en energie, zal ook het toerisme in en naar Iran zich de komende jaren sterk gaan ontwikkelen, verwacht Bas Straten. Hij is oprichter en directeur van reisbureau Iran Silk Road.

Straten woonde en werkte vier jaar in Iran en zette daar een hotel op. Ruim drie jaar geleden kwam hij terug naar Europa. 'Het zal makkelijker worden om reizen naar Iran te organiseren en visumregels worden mogelijk versoepeld. De Iraanse overheid wil heel graag de toerismesector stimuleren.'

Zelf hoopt Straten begin volgend jaar de eerste internationale marathon te kunnen organiseren in Iran in de Zuid-Iraanse stad Shiraz, vlakbij de oude ruïnes van Persepolis. 'De Perzen trokken 2500 jaar geleden naar het dorp Marathon bij Athene. Het lijkt me een goed moment om nu de marathon naar het oude Perzië te brengen.'

Gasinstallatie in Iran. Het land heeft een van de grootste gasvoorraden ter wereld.

FOTO: REUTERS

2012

Brussel stelt een olieboycot in. Iraanse banken worden losgekoppeld van het internationale betalingsverkeer

2013

De gematigde Hassan Rohani wordt president en stuurt aan op een vergelijk met de VS. President Obama belt hem

2015

Na jaren onderhandelen in Wenen en Genève worden de partijen het eens over een nucleair akkoord

en de eerste internationale marathon

pagina 3, 15-07-2015 © Het Financieele Dagblad

